

OSNUTEK

ZAKON O VARNOSTI PROSTOČASNIH STORITEV (ZVPS)

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen **(vsebina in namen zakona)**

(1) Ta zakon ureja varnost prostočasnih storitev, določa splošne zahteve, ki jih morajo izpolnjevati ponudniki in izvajalci prostočasnih storitev, ter naloge strokovne skupine.

(2) Namen tega zakona je, da se pri izvajanju prostočasnih storitev, glede katerih obstaja povečano tveganje za zdravje in varnost potrošnika, zagotovi njegova varnost.

2. člen **(področje uporabe zakona)**

(1) Ta zakon se uporablja za prostočasne storitve na kopnem, vodi ali v zraku, na prostem, v naravnem okolju ali na posebej urejenih območjih, ki jih ponudniki prostočasnih storitev ponujajo na trgu na ozemlju Republike Slovenije in pri izvajanju katerih obstaja povečano tveganje za zdravje in varnost potrošnika in so določene s seznamom iz prvega odstavka 3. člena tega zakona (v nadaljnjem besedilu: prostočasne storitve).

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se določbe tega zakona ne uporabljajo za različne pojavne oblike športa, ki se izvajajo v okviru športnih programov, določenih z zakonom, ki ureja področje športa.

3. člen **(seznam prostočasnih storitev)**

(1) Minister, pristojen za gospodarstvo (v nadaljnjem besedilu: minister), na predlog strokovne skupine iz 9. člena tega zakona predpiše seznam prostočasnih storitev, ki so predmet urejanja tega zakona.

(2) Pri pripravi predloga seznama prostočasnih storitev iz prejšnjega odstavka strokovna skupina iz 9. člena tega zakona upošteva zlasti naslednja merila:

1. izvajanje storitve zahteva visoko stopnjo telesnega napora ali spretnosti potrošnika;
2. izvajanje storitve vključuje visoke hitrosti, močne sile ali dinamično gibanje;
3. storitev se izvaja v nevarnem naravnem okolju, na primer na višini, gorskem terenu, v globoki ali deroči vodi, pod ekstremnimi vremenskimi pogoji;
4. storitev vključuje uporabo potencialno nevarne opreme oziroma naprave;
5. statistični podatki kažejo na povečano število nesreč, poškodb ali smrtnosti v zvezi z izvajanjem te storitve;
6. izvajanje storitve zahteva visoko usposobljenost, natančnost in strokovnost izvajalcev storitev ali se za izvajalca storitev zahteva pridobitev posebne licence oziroma dovoljenja za opravljanje storitve.

4. člen **(razmerje do drugih predpisov)**

(1) Ta zakon se uporablja za prostočasne storitve, če na podlagi drugih predpisov ni posebnih določb z enakim ciljem.

(2) Kadar drug predpis določa posebne zahteve za posamezne prostočasne storitve, se ta zakon uporablja le za tiste vidike, ki jih navedene zahteve ne zajemajo.

(3) Ta zakon se izdaja ob upoštevanju Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2006/123/ES z dne 12. decembra 2006 o storitvah na notranjem trgu (UL L št. 376 z dne 27. 12. 2006, str. 36; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2006/123/ES), v slovenski pravni red prenešene z Zakonom o storitvah na notranjem trgu (Uradni list RS, št. 21/10 in 75/23 – ZGD-1L).

5. člen **(pomen izrazov)**

V tem zakonu uporabljeni izrazi imajo naslednji pomen:

1. »izvajalec prostočasne storitve« je fizična oseba, ki na podlagi poslovnega razmerja s ponudnikom prostočasne storitve na trgu izvaja prostočasno storitev;
2. »ponudnik prostočasne storitve« je:
 - pravna oseba ali fizična oseba, ki je organizirana v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe;
 - pravna oseba, ki je organizirana v skladu z zakonom, ki ureja društva, in ponuja storitev v okviru tržne dejavnosti;
 - pravna oseba, ki je organizirana v skladu z zakonom, ki ureja zavode, in ponuja storitev v okviru tržne dejavnosti,in je registrirana za opravljanje dejavnosti prostočasne storitve;
3. »potrošnik« je fizična oseba, ki uporablja prostočasno storitev;
4. »varna oprema« so proizvodi, uporabljeni med izvajanjem prostočasne storitve, katerih varnost se presoja, kot je določeno v 5. do 8. členu Uredbe (EU) 2023/988 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. maja 2023 o splošni varnosti proizvodov, spremembi Uredbe (EU) št. 1025/2012 Evropskega parlamenta in Sveta in Direktive (EU) 2020/1828 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive 2001/95/ES Evropskega parlamenta in Sveta in Direktive Sveta 87/357/EGS (UL L št. 135 z dne 23. 5. 2023, str. 1) ali v drugem področnem predpisu, ki določa zahteve za posamezno vrsto proizvoda.

6. člen **(splošne zahteve za ponudnika prostočasne storitve)**

(1) Ponudnik prostočasne storitve mora:

1. preveriti izvajanje prostočasne storitve ustrezno usposobljenemu izvajalcu storitve;
2. zagotoviti varno opremo, ki jo vzdržuje v brezhibnem stanju in zagotoviti, da se jo uporablja v skladu z navodili proizvajalca;
3. pred začetkom izvajanja prostočasne storitve z jasnimi in nedvoumnimi informacijami pisno in ustno seznaniti potrošnika z vrstami tveganj pri izvajanju prostočasne storitve, načinom uporabe opreme, oceno tveganja ter načrti in postopki za odpravo tveganj ter potrošniku podati navodila za varno izvedbo prostočasne storitve;
4. zagotoviti, da se prostočasna storitev izvede na način in v razmerah, ki dopuščajo njeno varno izvedbo;
5. imeti sklenjeno zavarovanje odgovornosti za škodo v zvezi z opravljanjem svoje dejavnosti, ki ustreza vrsti in stopnji tveganja za zdravje in varnost potrošnika, ali zagotoviti enakovredno jamstvo v skladu z zakonom, ki ureja storitve na notranjem trgu. Ponudnik mora potrošniku omogočiti vpogled v podatke o pogojih zavarovanja ali enakovrednega jamstva, sklenjenega pri zavarovalnici v Republiki Sloveniji, državi pogodbenici Evropskega gospodarskega prostora ali Švicarski konfederaciji;
6. pripraviti varnostni list iz prvega odstavka 8. člena tega zakona;
7. izpolnjevati morebitne posebne zahteve, določene na podlagi prvega ali drugega odstavka 7. člena tega zakona.

(2) Kot ustrezno usposobljen izvajalec storitve iz 1. točke prejšnjega odstavka se šteje oseba, ki:

1. ima v primeru, kadar to posebni predpisi zahtevajo, pridobljeno ustrezno izobrazbo ali kvalifikacijo, oziroma ustrezno licenco ali certifikat, ki potrjuje strokovno usposobljenost, ter opravljena strokovna usposabljanja. Pri tem se ne upoštevajo dokazila o strokovni usposobljenosti po zakonu, ki ureja šport, in licence nacionalnih panožnih športnih zvez;
2. v primeru, da ni posebnih predpisanih zahtev iz prejšnje točke, izkaže, da je pridobila dovolj praktičnega znanja in izkušenj na področju prostočasnih storitev, ki jih izvaja, ter je seznanjena z značilnostmi in predpisi v zvezi z okoljem, v katerem izvaja prostočasno storitev.

(3) Šteje se, da je bil potrošnik seznanjen z informacijami iz 3. točke prvega odstavka tega člena, če je podal pisno izjavo, na kateri so te informacije navedene, in iz katere izhaja, da se z njimi strinja.

(4) Najnižja višina zahtevanega jamstva v obliki zavarovanja odgovornosti za škodo iz 5. točke prvega odstavka tega člena mora zagotavljati kritje v višini najmanj deset odstotkov letnega prometa ponudnika prostočasne storitve. Ponudnik prostočasne storitve, ki v preteklem poslovnem letu ni imel letnega prometa, zagotovi najnižjo višino zahtevanega jamstva, ki zagotavlja kritje v višini najmanj deset odstotkov načrtovanega letnega prometa.

7. člen **(posebne zahteve za ponudnika in izvajalca prostočasne storitve)**

(1) Vlada Republike Slovenije lahko za zagotovitev varnosti potrošnikov na predlog ministra, pristojnega za posamezno področje prostočasne storitev, predpiše posebne zahteve za ponudnike in izvajalce posamezne prostočasne storitve.

(2) Občine lahko za zagotovitev varnosti potrošnikov zaradi posebnosti v zvezi z okoljem, v katerem se prostočasna storitev izvaja, predpišejo posebne zahteve za ponudnike in izvajalce posamezne prostočasne storitve.

(3) Glede na stopnjo tveganja za zdravje in varnost potrošnika se lahko s predpisom iz prvega in drugega odstavka tega člena določi zahteve glede obsega in stopnje usposobljenosti izvajalca prostočasne storitve, zahteve glede opreme, zahteve glede načina izvajanja in razmer, v katerih sme izvajati storitev, zahteve glede seznanjenosti z značilnostmi okolja in s predpisi v zvezi z okoljem, v katerem izvaja storitev, zagotavljanja nujne medicinske pomoči, obvezne prisotnosti reševalne službe, priprave ocene tveganja, načrta in postopkov za preprečevanje tveganja, pogoje glede števila potrošnikov pri posamezni izvedbi storitve, omejitev števila izvedb storitve, vzpostavitev specialističnih programov usposabljanja za izvajalca in ponudnika prostočasne storitve in na podlagi geografskih, poselitvenih, vremenskih, tehničnih, varnostnih in drugih razmer omejitve glede izvajanja prostočasne storitve. Posebne zahteve iz prvega in drugega odstavka tega člena se sprejmejo v obsegu in na način, ki je potreben za zagotovitev varnosti zdravja in varnosti potrošnikov.

8. člen **(varnostni list)**

(1) Ponudnik prostočasne storitve pred začetkom izvajanja prostočasne storitve na trgu pripravi varnostni list, ki zajema vse bistvene podatke glede zagotavljanja varnosti prostočasne storitve, ter zagotovi, da je v primeru nadzora vedno na voljo pristojnemu inšpekcijskemu organu.

(2) Varnostni list iz prejšnjega odstavka glede na vrsto in obseg prostočasne storitve vsebuje zlasti podatke o ponudniku in izvajalcu prostočasne storitve, usposobljenosti izvajalcev prostočasne storitve, varnosti opreme in načinu uporabe opreme, oceni tveganja, ukrepih za obvladovanje tveganj, nesreče ali izrednega dogodka, odgovornosti in pristojnosti, načinu varne izvedbe prostočasne storitve, sklenjenemu zavarovanju odgovornosti za škodo ali enakovrednemu jamstvu in izpolnjevanju morebitnih dodatnih zahtev.

(3) Minister na predlog strokovne skupine iz 9. člena tega zakona predpiše podrobnejšo vsebino varnostnega lista iz prvega odstavka tega člena.

9. člen **(strokovna skupina)**

(1) Za opravljanje nalog iz prvega odstavka 3. člena ter tretjega odstavka 8. člena tega zakona minister imenuje strokovno skupino (v nadaljnjem besedilu: strokovna skupina).

(2) Strokovna skupina v skladu z merili iz drugega odstavka 3. člena tega zakona pripravi in dopolnjuje predlog seznama prostočasnih storitev iz prvega odstavka 3. člena tega zakona glede na spremembe stanja na trgu prostočasnih storitev ter pripravi predlog oblike in vsebine varnostnega lista iz prvega odstavka 8. člena

tega zakona. Strokovna skupina lahko v primeru, da ugotovi potrebo po podrobnejši ureditvi posamezne prostočasne storitve, predlaga ministrstvu, pristojnemu za področje, na katerem se izvajajo ta prostočasna storitev, da v zvezi s tem sprejme ustrezne ukrepe.

(3) Strokovno skupino sestavljajo po vsaj en predstavnik ministrstev, pristojnih za področje notranjega trga, turizma, športa, infrastrukture, obrambe, prostora in notranjih zadev ter po vsaj en predstavnik inšpektoratov, pristojnih za nadzor področij, na katerih se izvajajo prostočasne storitve.

(4) Strokovno skupino vodi predsednik, ki je imenovan izmed zaposlenih na ministrstvu, pristojnem za gospodarstvo. Strokovna skupina lahko k sodelovanju na posamezni seji povabi tudi neodvisne strokovnjake za posamezne prostočasne storitve ali relevantna strokovna združenja ter po potrebi organizira delo v ožjih delovnih skupinah.

(5) Strokovna skupina se sestaja po potrebi, najmanj pa enkrat letno. Seje strokovne skupine sklicuje predsednik. Seja se lahko skliče tudi na pobudo člana strokovne skupine.

10. člen (nadzor)

(1) Nadzor nad izvajanjem posameznih določb tega zakona izvaja Tržni inšpektorat Republike Slovenije.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek nadzor nad izvajanjem posameznih določb tega zakona glede prostočasnih storitev, za katere drug predpis določa posebne zahteve, izvajajo inšpekcijski organi, pristojni v skladu s predpisi, ki določajo te posebne zahteve.

(3) Ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena nadzor na področju vodnih prostočasnih storitev izvaja inšpektorat, pristojen za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, na področju prostočasnih storitev, ki se izvajajo v zraku, pa Javna agencija za civilno letalstvo.

11. člen (prepoved opravljanja dejavnosti)

Pristojni inšpekcijski organ iz prejšnjega člena izda odločbo, s katero ponudniku prostočasne storitve prepove opravljanje dejavnosti do odprave pomanjkljivosti, če ugotovi, da:

1. izvaja prostočasno storitev v nasprotju s 1. točko prvega odstavka 6. člena;
2. pri izvajanju prostočasne storitve da v uporabo opremo, ki ni varna ali ni v brezhibnem stanju ali se je ne uporablja v skladu z navodili proizvajalca (2. točka prvega odstavka 6. člena tega zakona);
3. pred začetkom izvajanja prostočasne storitve z jasnimi in nedvoumnimi informacijami pisno ne seznani potrošnika z vrstami tveganj pri izvajanju storitve, načinom uporabe opreme, oceno tveganja, načrti ali postopki za odpravo tveganj ali potrošniku ne poda navodil za varno izvedbo prostočasne storitve (3. točka prvega odstavka 6. člena tega zakona);
4. izvede prostočasno storitev na način ali v razmerah, ki ne dopuščajo njene varne izvedbe (4. točka prvega odstavka 6. člena);
5. nima sklenjenega zavarovanja odgovornosti za škodo v zvezi z opravljanjem svoje dejavnosti, ki ustreza vrsti in stopnji tveganja za zdravje in varnost potrošnika, ali zagotovljenega enakovrednega jamstva v skladu z zakonom, ki ureja storitve na notranjem trgu, ali potrošniku ne omogoči vpogleda v podatke o pogojih zavarovanja ali enakovrednega jamstva, sklenjenega pri zavarovalnici v Republiki Sloveniji, državi pogodbenici Evropskega gospodarskega prostora ali Švicarski konfederaciji (5. točka prvega odstavka in četrty odstavek 6. člena tega zakona);
6. ne pripravi varnostnega lista iz prvega odstavka 8. člena tega zakona (6. točka prvega odstavka 6. člena tega zakona).

II. KAZENSKÉ DOLOČBE

12. člen

(prekrški ponudnika prostočasne storitve)

(1) Z globo 3.000 do 40.000 eurov se kaznuje pravna oseba, ki kot ponudnik prostočasnih storitev:

1. izvede prostočasno storitev v nasprotju s 1. točko prvega odstavka 6. člena;
2. pri izvajanju prostočasne storitve da v uporabo opremo, ki ni varna ali ni v brezhibnem stanju ali se je ne uporablja v skladu z navodili proizvajalca (2. točka prvega odstavka 6. člena tega zakona);
3. pred začetkom izvajanja prostočasne storitve z jasnimi in nedvoumnimi informacijami pisno ne seznani potrošnika z vrstami tveganj pri izvajanju storitve, načinom uporabe opreme, oceno tveganja, načrti ali postopki za odpravo tveganj ali potrošniku ne poda navodil za varno izvedbo prostočasne storitve (3. točka prvega odstavka 6. člena tega zakona);
4. izvede prostočasno storitev na način ali v razmerah, ki ne dopuščajo njene varne izvedbe (4. točka prvega odstavka 6. člena);
5. nima sklenjenega zavarovanja odgovornosti za škodo v zvezi z opravljanjem svoje dejavnosti, ki ustreza vrsti in stopnji tveganja za zdravje in varnost potrošnika, ali zagotovljenega enakovrednega jamstva v skladu z zakonom, ki ureja storitve na notranjem trgu, ali potrošniku ne omogoči vpogleda v podatke o pogojih zavarovanja ali enakovrednega jamstva, sklenjenega pri zavarovalnici v Republiki Sloveniji, državi pogodbenici Evropskega gospodarskega prostora ali Švicarski konfederaciji (5. točka prvega odstavka in četrty odstavka 6. člena tega zakona);
6. ne pripravi varnostnega lista iz prvega odstavka 8. člena tega zakona (6. točka prvega odstavka 6. člena tega zakona).

(2) Z globo od 2.000 do 15.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

(3) Z globo od 1.200 do 4.000 eurov se kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

13. člen (višina globe v hitrem postopku)

Za prekrške iz tega zakona se sme v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom.

III. PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

14. člen (rok za izdajo podzakonskega predpisa)

Minister izda podzakonski predpis iz prvega odstavka 3. člena in tretjega odstavka 8. člena tega zakona najkasneje v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

15. člen (uveljavitev in začetek uporabe zakona)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne eno leto po njegovi uveljavitvi.

Št. 007-265/2024/
Datum: x. x. 2024
EVA: 2024-2180-0031

Državni zbor
Republike Slovenije
mag. Urška Klakočar Zupančič
predsednica

OBRAZLOŽITVE:

Razlogi za ureditev področja:

Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo) je pristopilo k ureditvi področja prostočasnih storitev zaradi povečanega števila nesreč, do katerih prihaja pri izvajanju tovrstnih storitev. Na podlagi analize je bilo ugotovljeno, da področje prostočasnih storitev v Republiki Sloveniji ni sistemsko urejeno. Nadaljnja analiza, ki jo je izvedla delovna skupina na ministrstvu, je pokazala, da so nekatere tovrstne storitve sektorsko že urejene na državni ali lokalni ravni, vendar se predpisani pogoji oziroma zahteve ne nanašajo na storitve celostno, temveč jih v različnih predpisih in na različnih področjih urejajo parcialno. Ugotovljena razdrobljenost in ponekod tudi pomanjkljivost predpisov zmanjšuje pravno varnost potrošnikov. Pomanjkljivost obstoječe zakonodaje je, da ne določa splošnih zahtev, ki bi jih morali izpolnjevati vsi nosilci tovrstnih storitev, t.j. ponudniki prostočasnih storitev, ki storitve ponujajo na trgu v sklopu svoje dejavnosti. Prav od slednjih je namreč pogosto odvisno, ali je storitev, ki se izvede, tudi dovolj varna za potrošnika. V praksi se dogaja, da zaradi zasledovanja poslovnih ciljev ponudnik storitev od izvajalca storitve, kateremu v sklopu poslovnega razmerja poveri izvajanje storitve, zahteva izvedbo storitve kljub neugodnim ali celo nevarnim razmeram ali jo izvede na način, ki predstavlja tveganje za zdravje in varnost potrošnika. Ker je področje izvajanja prostočasnih storitev, predvsem v delu glede odgovornosti ponudnikov teh storitev, pomanjkljivo urejeno, jih lahko na trgu ponujajo tudi neizkušeni in tuji ponudniki, ki pogosto ne poznajo značilnosti in predpisov v zvezi z okoljem, v katerem se storitev izvaja (npr. vremenske razmere, višina vodostaja, varnostni režimi, ...).

Zaradi povečanega tveganja na strani potrošnikov, ima država zaradi varovanja zdravja in varnosti ljudi legitimni interes, da glede izvajanja prostočasnih storitev določi splošne zahteve, in s tem na sorazmeren način poseže v pravico do svobodne gospodarske pobude.

Obrazložitev k 1. členu (vsebina in namen zakona):

Predlog Zakona o izvajanju prostočasnih storitev (v nadaljnjem besedilu: predlog zakon) ureja varnost prostočasnih storitev, določa splošne zahteve, ki jih morajo izpolnjevati ponudniki in izvajalci prostočasnih storitev, ter naloge strokovne skupine. Namen predloga zakona je, da se pri izvajanju prostočasnih storitev, glede katerih obstaja povečano tveganje za zdravje in varnost prejemnika storitve (potrošnika), zagotovi njegova varnost. Gre za prostočasne storitve na kopnem, vodi ali v zraku, na prostem, v naravnem okolju ali na za to posebej urejenih območjih, ki zaradi svojih posebnih značilnosti pomenijo povečano tveganje za zdravje in varnost potrošnika. S predlogom zakona se vzpostavi splošni horizontalni okvir za zagotovitev varnosti potrošnika, ki poleg določitve splošnih zahtev za zagotavljanje zdravja in varnosti potrošnika, dopolnjuje zahteve za posamezne storitve, ki so že določene z veljavnimi sektorskimi predpisi in ustvarja pravno podlago za določitev posebnih zahtev za ponudnika in izvajalca prostočasne storitve tako na nacionalni kot lokalni ravni.

Obrazložitev k 2. členu (področje uporabe predloga zakona):

Prvi odstavek 2. člena predloga zakona določa, da se predlog zakon uporablja za prostočasne storitve na kopnem, vodi ali v zraku, na prostem, v naravnem okolju ali na za to posebej urejenih območjih, ki se ponujajo na trgu in so na podlagi meril iz drugega odstavka 3. člena predloga zakona prepoznana kot storitve, glede katerih obstaja povečano tveganje za zdravje in varnost potrošnika, ter so kot take določene s podzakonskim predpisom iz prvega odstavka 3. člena predloga zakona. Predlog seznama prostočasnih storitev pripravi strokovna skupina iz 9. člena predloga zakona. Podzakonski predpis se skladno s 13. členom predloga zakona izda najkasneje v šestih mesecih po uveljavitvi predloga zakona, predlog zakon pa se začne uporabljati eno leto po njegovi uveljavitvi, s čimer se zagotovi ustrezno obdobje ponudnikom prostočasnih storitev za prilagoditev na nove zahteve.

Hkrati se z drugim odstavkom 2. člena predloga zakona določi, da se predlog zakona ne uporablja glede različnih pojavnih oblik športa, ki se izvajajo v okviru športnih programov, določenih z zakonom, ki ureja šport. Določba je potrebna, da se razmeji med storitvami, ki se ponujajo na trgu, in (enakimi) t.i. pojavnimi oblikami športa, ki se izvajajo v sklopu športnih programov iz prvega odstavka 6. člena Zakona o športu (Uradni list RS, št. 29/17, 21/18 – ZNOrg, 82/20, 3/22 – ZDeb in 37/24 – ZMat-B), s čimer se ne posega v posebno ureditev glede športnih programov.

Obrazložitev k 3. členu (seznam prostočasnih storitev):

Prvi odstavek 3. člena predloga zakona predstavlja pravno podlago za izdajo podzakonskega predpisa, s katerim se predpiše seznam prostočasnih storitev, ki so predmet urejanja predloga zakona. Z drugim odstavkom 3. člena predloga zakona se določi merila, na podlagi katerih strokovna skupina iz 9. člena predloga zakona pri pripravi predloga seznama prostočasnih storitev presoja, ali posamezno storitev uvrstiti na seznam.

Obrazložitev k 4. členu (razmerje do drugih predpisov):

S 4. členom predloga zakona se določi razmerje do drugih predpisov. Predlog zakona predstavlja horizontalni okvir, ki določa splošne zahteve, ki veljajo poleg morebitnih posebnih zahtev za posamezne storitve, določenih s sektorskimi predpisi ali s podzakonskimi predpisi iz prvega in drugega odstavka 7. člena predloga zakona. Predlog zakon se tako uporablja, če na podlagi drugih predpisov, ni posebnih določb z enakim ciljem. Če pa so z drugim predpisom posebne zahteve za posamezne prostočasne storitve že določene, se predlog zakona uporablja le za tiste vidike, ki jih navedene zahteve ne zajemajo. Če so torej za konkretno storitev posamezne zahteve že določene z drugim predpisom, se glede teh zahtev predlog zakona ne uporablja.

V skladu z Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 2006/123/ES z dne 12. decembra 2006 o storitvah na notranjem trgu (UL L št. 376 z dne 27. 12. 2006, str. 36) je potrebno predlog zakona notificirati pri Evropski Komisiji.

Obrazložitev k 5. členu (pomen izrazov):

V 5. členu predloga zakona se zaradi večje jasnosti opredeli izraze »izvajalec prostočasne storitve«, »ponudnik prostočasne storitve«, »potrošnik« in »varna oprema«.

Obrazložitev k 6. členu (splošne zahteve za ponudnika prostočasne storitve):

V zvezi s prostočasnimi storitvami, ki so predmet urejanja predloga zakona, le-ta ločuje med splošnimi in morebitnimi posebnimi zahtevami. Prvi odstavek 6. člena predloga zakona tako predstavlja osrednji del predloga zakona, saj določa splošne zahteve, ki veljajo za ponudnike vseh prostočasnih storitev, ki so predmet urejanja predloga zakona. Po drugi strani je namen morebitnih posebnih zahtev, določenih s podzakonskim predpisom iz prvega in drugega odstavka 7. člena predloga zakona, podrobneje urediti posamezne prostočasne storitve, upoštevajoč njihove posebnosti. V prvem odstavku 6. člena predloga zakona so določene splošne zahteve, ki zagotavljajo varnost izvedbe prostočasnih storitev.

S 1. točko prvega odstavka 6. člena predloga zakona se določi, da mora ponudnik storitve poveriti izvajanje prostočasne storitve ustrezno usposobljenemu izvajalcu storitve. Kot izvajalec se šteje fizična oseba, ki na podlagi poslovnega razmerja s ponudnikom prostočasne storitve na trgu izvaja prostočasno storitev. Ob tem velja pojasniti, da sta lahko ponudnik in izvajalec ista oseba. Hkrati so v drugem odstavku 6. člena predloga zakona določeni kriteriji za presojanje ustrezne usposobljenosti izvajalca prostočasne storitve. Kadar sektorski predpis že določa posebne zahteve za izvajalca storitve po pridobitvi ustrezne izobrazbe ali kvalifikacije, ustrezne licence ali certifikata, ki potrjuje strokovno usposobljenost, ali opravljanju strokovnega usposabljanja, se ustrezna usposobljenost po predlogu zakona skladno s 1. točko drugega odstavka 6. člena predloga zakona presoja glede na izpolnjevanje teh zahtev iz zadevnih sektorskih predpisov. V nasprotnem primeru, če ni predpisanih posebnih zahtev, se skladno z 2. točko drugega odstavka 6. člena predloga zakona ustrezna usposobljenost izvajalca prostočasne storitve v morebitnem inšpekcijskem postopku presoja od primera do primera glede na to, ali izvajalec izkaže, da je pridobil dovolj praktičnega znanja in izkušenj na področju prostočasnih storitev, ki jih izvaja, ter je seznanjen z značilnostmi in predpisi v zvezi z okoljem, v katerem izvaja prostočasno storitev.

Z 2. točko prvega odstavka 6. člena predloga zakona se določi, da mora ponudnik storitve zagotoviti varno opremo, ki jo vzdržuje v brezhibnem stanju in zagotoviti, da se jo uporablja v skladu z navodili proizvajalca. Kot varna oprema se štejejo proizvodi, uporabljeni med izvajanjem prostočasne storitve, katerih varnost se presoja, kot je določeno v 5. do 8. členu Uredbe (EU) 2023/988 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. maja 2023 o splošni varnosti proizvodov, spremembi Uredbe (EU) št. 1025/2012 Evropskega parlamenta in Sveta in Direktive (EU) 2020/1828 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive 2001/95/ES Evropskega parlamenta in Sveta in Direktive Sveta 87/357/EGS (UL L št. 135 z dne 23. 5. 2023, str. 1) ali v drugem področnem predpisu, ki določa zahteve za posamezno vrsto proizvoda.

S 3. točko prvega odstavka 6. člena predloga zakona se določi, da mora ponudnik prostočasne storitve pred začetkom izvajanja prostočasne storitve z jasnimi in nedvoumnimi informacijami pisno in ustno seznaniti potrošnika z vrstami tveganj pri izvajanju prostočasne storitve, načinom uporabe opreme, oceno tveganja ter načrti in postopki za odpravo tveganj ter potrošniku podati navodila za varno izvedbo prostočasne storitve. Hkrati se s tretjim odstavkom 6. člena predloga zakona določi, da se šteje, da je bil potrošnik seznanjen s

takšnimi informacijami, če je podal pisno izjavo, na kateri so te informacije navedene, in iz katere izhaja, da se z njimi strinja.

S 4. točko prvega odstavka 6. člena predloga zakona se določi, da mora ponudnik prostočasne storitve zagotoviti, da se prostočasna storitev izvede na način in v razmerah, ki dopuščajo njeno varno izvedbo, s čemer se ponudnika zavezuje, da zagotovi, da pred in med izvedbo storitve opravi ustrezno presojo o tem, ali je izvedba storitve v danih okoliščinah varna. Pri tem upošteva značilnosti in predpise v zvezi z okoljem, v katerem izvaja prostočasno storitev (vremenska napoved, višina vodostajev, varnostni ukrepi, zmožnosti potrošnika ...) in temu prilagodi izvedbo storitve.

S 5. točko prvega odstavka 6. člena predloga zakona se določi, da mora imeti ponudnik storitve sklenjeno zavarovanje odgovornosti za škodo v zvezi z opravljanjem svoje dejavnosti, ki ustreza vrsti in stopnji tveganja za zdravje in varnost potrošnika, ali zagotoviti enakovredno jamstvo v skladu z Zakonom o storitvah na notranjem trgu (Uradni list RS, št. 21/10 in 75/23 – ZGD-1L), in potrošniku omogočiti vpogled v podatke o pogojih zavarovanja, sklenjenega pri zavarovalnici v Republiki Sloveniji, državi pogodbenici Evropskega gospodarskega prostora ali Švicarski konfederaciji, ali enakovrednega jamstva. V zvezi s tem se s četrtem odstavkom 6. člena zakona določa, da mora najnižja višina zahtevanega jamstva v obliki zavarovanja odgovornosti za škodo zagotavljati kritje v višini najmanj deset odstotkov letnega prometa ponudnika prostočasne storitve, če le-ta v preteklem poslovnem letu ni imel letnega prometa, pa mora najnižja višina zahtevanega jamstva, zagotavljati kritje v višini najmanj deset odstotkov načrtovanega letnega prometa.

S 6. točko prvega odstavka 6. člena predloga zakona se določi, da mora ponudnik prostočasne storitve pripraviti varnostni list iz 8. člena predloga zakona (več v obrazložitvi k 8. členu).

Hkrati se s 7. točko prvega odstavka 6. člena predloga zakona določi, da mora ponudnik prostočasne storitve izpolnjevati morebitne posebne zahteve, določene na podlagi prvega ali drugega odstavka 7. člena predloga zakona. Gre za morebitne zahteve glede ponudnika in izvajalca posamezne prostočasne storitve, podrobneje urejene s podzakonskimi predpisi, ki pomenijo konkretizacijo splošnih zahtev iz prvega odstavka 6. člena predloga zakona.

Obrazložitev k 7. členu (posebne zahteve za ponudnika in izvajalca prostočasne storitve):

V zvezi s prostočasnimi storitvami, ki so predmet urejanja predloga zakona, le-ta ločuje med splošnimi in morebitnimi posebnimi zahtevami. Namen morebitnih posebnih zahtev, določenih s podzakonskim predpisom iz prvega in drugega odstavka 7. člena, je podrobneje urediti posamezne prostočasne storitve, upoštevajoč njihove posebnosti, s čemer se želi Vladi Republike Slovenije in občinam zagotoviti možnost podrobnejšega urejanja izvajanja posameznih prostočasnih storitev glede na razmere na trgu in posebnosti lokalnih okolij. Za zagotovitev pravne predvidljivosti je potrebno z zakonom omejiti zahteve, ki jih bodo določali podzakonski akti. Za ta namen predmetna zakonska določba omejuje določanje dodatnih zahtev, ki jih lahko sprejme Vlada RS ali občina, le na zahteve glede obsega in stopnje usposobljenosti izvajalca prostočasne storitve, zahteve glede opreme, zahteve glede načina izvajanja in razmer, v katerih sme izvajati storitev, zahteve glede seznanjenosti z značilnostmi okolja in s predpisi v zvezi z okoljem, v katerem izvaja storitev, zagotavljanja nujne medicinske pomoči, obvezne prisotnosti reševalne službe, priprave ocene tveganja, načrta in postopkov za preprečevanje tveganja, pogoje glede števila potrošnikov pri posamezni izvedbi storitve, omejitev števila izvedb storitve, vzpostavitev specialističnih programov usposabljanja za izvajalca in ponudnika prostočasne storitve in na podlagi geografskih, poselitvenih, vremenskih, tehničnih, varnostnih in drugih razmer omejitve glede izvajanja prostočasne storitve.

Obrazložitev k 8. členu (varnostni list):

Za zagotovitev preglednejšega izpolnjevanja zahtev iz predloga zakona mora ponudnik prostočasne storitve pred začetkom izvajanja prostočasne storitve na trgu pripraviti varnostni list, ki zajema vse bistvene podatke glede zagotavljanja varnosti prostočasne storitve, ter zagotoviti, da je v primeru nadzora varnostni list vedno na voljo pristojnemu inšpekcijskemu organu. Varnostni listi predstavljajo pomoč ponudniku prostočasne storitve pri izvedbi notranje presoje, ali ob začetku ponujanja storitve na trgu izpolnjuje vse bistvene zahteve iz predloga zakona. Hkrati je v pomoč pristojnim inšpekcijskim organom za lažji pregled izpolnjevanja teh zahtev. V skladu s pravno podlago iz tretjega odstavka 8. člena predloga zakona se s podzakonskim predpisom določi podrobnejšo vsebino varnostnega lista, pri čemer se lahko glede na stopnjo tveganja za zdravje in varnost potrošnika določi, da mora varnostna listina vsebovati podatke glede obsega in stopnje usposobljenosti izvajalca prostočasne storitve, opreme, načina izvajanja in razmer, v katerih sme izvajati storitev, seznanjenosti z značilnostmi okolja in s predpisi v zvezi z okoljem, v katerem izvaja storitev, zagotavljanja nujne medicinske pomoči, obvezne prisotnosti reševalne službe, priprave ocene tveganja, načrta in postopkov za preprečevanje tveganja, pogoje glede števila potrošnikov pri posamezni izvedbi storitve, omejitev števila izvedb storitve, vzpostavitev specialističnih programov usposabljanja za izvajalca in ponudnika prostočasne

storitve in na podlagi geografskih, poselitvenih, vremenskih, tehničnih, varnostnih in drugih razmer omejitve glede izvajanja prostočasne storitve.

Obrazložitev k 9. členu (strokovna skupina):

Za izvajanje določenih nalog, ki izhajajo iz predloga zakona, imenuje minister, pristojen za gospodarstvo, strokovno skupino. V 9. členu predloga zakona so določene naloge delovne skupine, organiziranost in sestava skupine. S četrtem odstavkom 9. člena predloga zakona je določeno, da se lahko na posamezne seje strokovne skupine povabi tudi neodvisne strokovnjake za posamezne prostočasne storitve ali relevantna strokovna združenja ter po potrebi organizira delo v ožjih delovnih skupinah. S tem se zagotovi ustrezna sestava skupine za obravnavo posebnosti posameznih prostočasnih storitev, ki zahteva specifična znanja.

Obrazložitev k 10. členu (nadzor):

S prvim odstavkom 10. člena predloga zakona se določa pristojnost Tržnega inšpektorata Republike Slovenije za nadzor nad izvajanjem določb predloga zakona. Hkrati je v drugem odstavku 10. člena predloga zakona določeno, da nadzor nad izvajanjem posameznih določb predloga zakona glede prostočasnih storitev, za katere drug predpis določa posebne zahteve, izvajajo inšpekcijski organi, pristojni v skladu s predpisi, ki določajo te posebne zahteve. Slednja določba je nujna za zagotovitev smotrnega in učinkovitega delovanja nadzornih organov. Glede na obstoj sektorskih predpisov, ki urejajo posamezne prostočasne storitve, je smiselno, da se pristojnost nadzora tudi nad določbami predloga zakona določi organom, katerih pristojnost za posamezno storitev je že določena v zadevnih sektorskih predpisih in ki nadzor nad izvajanjem zadevnih sektorskih predpisov že izvajajo. Za področji vodnih prostočasnih storitev in prostočasnih storitev, ki se izvajajo v zraku, se pristojnost nadzora zaradi večje jasnosti in pogostosti tovrstnih prostočasnih storitev konkretizira.

Obrazložitev k 11. členu (prepoved opravljanja dejavnosti):

Poleg prekrškovnih določb v 12. členu predloga zakona se v 11. členu določa tudi možnost izreka upravnega ukrepa. Prekrškovni postopek je v temelju usmerjen v preteklost, njegov cilj je usmerjen »za nazaj« t.j. plačati za storjeno protipravno dejanje ali opustitev dolžnega ravnanja. Vendar pa takšen nadzor, ki predstavlja zgolj represivni mehanizem, brez usmerjenosti v prihodnost v smislu sprejemanja ukrepov, ki bodo dejansko privedla do prenehanja kršitev ali preprečitve njihove ponovitve, ne more biti vselej učinkovit. V ta namen je z 11. členom predloga zakona določena možnost upravnega ukrepanja, s čemer se želi zagotoviti, da se ponovno vzpostavi zakonito stanje.

Omenjena določba pristojnemu inšpekcijskemu organu omogoča, da lahko izda odločbo, s katero ponudniku storitve prepove nadaljnje opravljanje dejavnosti do odprave pomanjkljivosti, če ugotovi neupoštevanje zahtev iz 6. člena predloga zakona. Določitev upravnega ukrepa prepovedi opravljanja dejavnosti je v kombinaciji z upravnim ukrepom iz 34. člena Zakona o inšpekcijskem nadzoru (Uradni list RS, št. 43/07 – uradno prečiščeno besedilo in 40/14), ki predvideva možnost zasega opreme v primeru neodprave ugotovljenih nepravilnosti in pomanjkljivosti v roku, nujna, da se prepreči ponavljajoče kršitve predvsem tujih ponudnikov, ki zavedajoč se kršitev nadaljujejo s kršitvami s spremenjeno pravno subjektiviteto.

Obrazložitev k 12. členu (prekrški ponudnika prostočasne storitve):

Z določitvijo glob za prekrške se s predlogom zakona zaveže k upoštevanju zahtev glede izvajanja prostočasnih storitev tudi ponudnika prostočasnih storitev, ki kot nosilec dejavnosti nosi odgovornost za zagotovitev varne izvedbe. V obstoječih sektorskih predpisih se v večji meri namreč urejajo le obveznosti izvajalcev storitev, zato prinaša predlog zakona dodatno pravno varnost za potrošnike.

Obrazložitev k 13. členu (višina globe v hitrem postopku):

Ker predlog zakona določa globe v razponu, se s predlogom tega člena v skladu s tretjim odstavkom 52. člena Zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 29/11 – uradno prečiščeno besedilo, 21/13, 111/13, 74/14 – odl. US, 92/14 – odl. US, 32/16, 15/17 – odl. US, 73/19 – odl. US, 175/20 – ZIUOPDVE, 5/21 – odl. US in 38/24; v nadaljnjem besedilu: ZP-1) organu na nadzor trga omogoča, da v hitrem prekrškovnem postopku (ob uporabi splošnih pravil za odmero sankcije – 26. člen ZP-1) izreče globo v znesku, ki je višja od najnižje predpisane s predlogom zakona.

Obrazložitev k 14. členu (rok za izdajo podzakonskega predpisa):

S 14. členom se določi rok, v katerem mora biti izdan predpis, s katerim se na predlog strokovne skupine zakona predpiše seznam prostočasnih storitev, ki so predmet urejanja predloga zakona, in predpis, s katerim se predpiše podrobnejšo obliko in vsebino varnostnega lista iz prvega odstavka tega člena.

Obrazložitev k 15. členu (uveljavitev in začetek uporabe zakona):

Za zagotovitev ustreznega obdobja ponudnikom prostočasnih storitev za prilagoditev na nove zahteve se začetek uporabe predloga zakona odloži na eno leto po njegovi uveljavitvi.